

4. Specifické otázky provozu VO

Vedle běžného provozu a údržby VO musí vlastník a provozovatel řešit ještě jiné spojité problémy, které přináší umístění zařízení ve veřejném městském prostoru, jeho vlastní provedení, případně další využití pro cizí uživatele, zejména pak umístění nosných konstrukcí - stožárů, výložníků.

K řešení všech těchto otázek je nezbytně nutné jasné vymezení kompetencí mezi vlastníkem zařízení a provozovatelem. Jedná se například o jednoznačné pověření provozovatele k určitým úkonům, které může provádět v zájmu vlastníka. Obecně je toto dáno v platné smlouvě o dílo a smlouvě mandátní arch. č. 02418/1998/DOP v části B, odd. XI. článek (1), písm. d), k čemuž je mandatáři OK, a.s. udělena plná moc.

Zastupování vlastníka v tomto smyslu je v případech běžných výkonů správy a údržby svěřeného majetku - řešení poškození, vyjadřování ke stavbám, obnova starých nebo vadných prvků apod. Jsou však situace nebo požadavky třetích stran, které nemůže ani zplnomocněný správce zařízení VO provést nebo rozhodnout, aniž by k tomu měl konečné stanovisko vlastníka.

4.1. Využití podpěr

Je obecně rozšířené společné využívání podpěr nadzemního venkovního vedení ve dvou případech:

na stožárech distributora elektrické energie – ČEZ Distribuce, a.s.

na trakčních stožárech nesoucích trolejové vedení DPO, a.s.

Společné využití podpěr je ekonomické a hlavně šetrné z hlediska životního prostředí a vzhledu města. V těchto případech je podpěra majetkem vlastníka sítě, pro kterou byla vystavěna. Projektant VO pověřený vlastníkem VO, případně správce VO, je povinen záměry na využití podpěr předem s vlastníky projednat. Instalace je nutno provádět šetrně a podle požadavků vlastníka podpěry a v případě nahlášené změny umístění podpěry zajistit na náklady majitele VO SMO nezbytné úpravy zařízení VO.

Na stožárech rozvodu NN se zpravidla osazuje výložník nebo raménkový držák na třmenové objímky, konzola na třmenu nebo páskovaná pro napínací a nosné prvky samonosného izolovaného vedení. V některých případech se ještě osazuje pojistková skříňka a případně svod uzemnění, není-li již v rámci rozvodu NN proveden. Využití stožárů NN pro rozvod VO je upraveno Dohodou o umístění a realizaci stavby ze dne 26.03.2009, která vymezuje podmínky vzájemné spolupráce mezi ČEZ Distribuce, a.s. a SMO při zřizování a provozování VO.

Na stožárech DPO, a.s. se osazují výložníky s krycí převlečnou manžetou a zajišťovacími šrouby, dále zpravidla plastové skříňky s elektrovýzbrojí, plastové trubky pro kabelový rozvod a uzemňovací vodič. Přitom se musí dodržet dohodnutá pravidla:

- na plášti stožáru se nesmí provádět nic, co by poškozovalo ochrannou protikoroziční vrstvu
- skříňky na stožáry musí být připevněny páskováním
- pláště stožárů nesmí být nijak zeslabovány, svodový(é) kabel(y) je nutno vést v ochranné trubce na vnější straně dřívku
- v případě opuštění stožáru, po demontáži zařízení VO a svodových kabelů se utěsní otvor a provede ochranný nátěr těch míst, která byla dosud zařízením VO zakryta

4.2. Zařízení VO na soukromých objektech

Z minulosti je dáno, že prvky a kabelový rozvod zařízení VO jsou v mnoha případech umístěny na pozemcích nebo objektech ve vlastnictví jiných subjektů než vlastníka VO - SMO. Tím, že nejsou z minulosti zřízena věčná břemena, dochází např. i k prodejm domů státem, městem, městským obvodem do soukromého vlastnictví, aniž je ošetřeno zařízení VO, které je na objektu umístěno.

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění v § 86, odst. (2) říká „K žádosti o územní rozhodnutí žadatel připojí a) doklady prokazující jeho vlastnické právo nebo smlouvu nebo doklad o právu provést stavbu nebo opatření k pozemkům nebo stavbám, na kterých má být požadovaný záměr uskutečněn“, v odst. (3) „Jestliže žadatel nemá vlastnické právo, smlouvu nebo doklad o právu provést stavbu nebo opatření k pozemku nebo stavbě, předloží souhlas jejich vlastníka; to neplatí, lze-li pozemek nebo stavbu vyvlastnit“.

Při rekonstrukcích nebo nových stavbách VO stavebník (investor) zajišťuje souhlas pro účely získání územního rozhodnutí a současně připravuje smlouvu o smlouvě budoucí o zřízení služebnosti inženýrské sítě. „Smlouva o smlouvě budoucí o zřízení služebnosti inženýrské sítě“ se uzavírá v souladu se zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve spojení s ustanovením § 86 odst. 2, písm. a) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů nebo „Smlouva o poskytnutí práva provést stavbu“ se uzavírá v souladu s ustanovením § 86

odst. 2 písm. a) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění.

Je proto naprosto nezbytné stanovit a dodržovat pravidla řešení umístění zařízení VO ve veřejném prostoru:

- a) stávající zařízení do doby rekonstrukce
 - vlastník objektu nebo pozemku upozorní na nevyřešený majetkový stav správce VO, který doporučí uzavření smlouvy o zřízení služebnosti inženýrské sítě s vlastníkem VO, SMO
 - v případě požadavku vlastníka objektu vymístit zařízení VO mimo soukromý majetek, hradí majitel nemovitosti veškeré náklady s tímto vymístěním
 - vlastník VO, SMO projedná případné přeložky, úpravy VO nebo vymístění VO se správcem VO, který zajistí realizaci úprav nebo přeložku VO v souladu se stavební úpravou nemovitosti nebo pozemku
- b) SMO nebo MOB připravují prodej nemovitého majetku
 - ověří u správce VO umístění zařízení VO, zejména kabelový rozvod v zemi při prodeji pozemků, dále ověří i budoucí záměry, zejména zpracované projekty na přeložky či rekonstrukce zařízení VO
 - v případě výskytu VO na prodávaném majetku projedná prodávající se správou VO možnosti a realizaci odstranění zařízení VO z prodávaného majetku ještě před vlastním prodejem
 - není-li odstranění, přeložka technicky možná, zajistí vlastník SMO uzavření smlouvy o zřízení služebnosti inženýrské sítě ještě před vlastním prodejem
- c) rekonstrukce VO nebo nová výstavba VO
 - navrhovat taková řešení, aby v maximální možné míře bylo nové zařízení VO umístěno na pozemcích nebo v nevyhnutelných případech i na objektech ve vlastnictví města
 - u nezbytného dotčení cizího vlastnictví projednat předběžný souhlas s umístěním
 - připravit a uzavřít smlouvu o smlouvě budoucí o zřízení služebnosti inženýrské sítě
 - po ukončení stavby uzavřít smlouvu o zřízení služebnosti inženýrské sítě včetně splnění závazku z ní vyplývajícího a zajistit vklad služebnosti do katastru nemovitostí na katastrálním úřadě

4.3. Jiná vedení na stožárech VO

Každý, kdo zamýšlí využít stožáry VO jako podpěr pro nadzemní vedení, by si měl především uvědomit, že základy a dřívky stožárů nejsou dimenzovány na takové vrcholové tahy, jaké vykazují kabelová nadzemní vedení, velkoplošné panely s dobíjecími bateriemi, bannery, kamerové systémy, rozhlasové soustavy apod.

Požadavky na využití stožárů VO jako podpěr pro cizí nadzemní vedení musí řešit Správa VO individuálně a každá žádost by měla obsahovat:

- jméno, název, adresa, spojení na vlastníka zřizovaného vedení, zařízení
- název firmy, adresu, spojení, odpovědnou osobu firmy, která bude předmět žádosti instalovat
- druh, dimenze a účel zřizovaného vedení, zařízení
- požadavek na dobu, po kterou bude stožárů VO využíváno

- statické posouzení autorizované osoby k namáhání konkrétního stožáru na vrcholový tah s jednoznačným závěrem, zda vyhovuje nebo nevyhovuje
- výkres technického řešení upevňovacích prvků
- vyznačení stožárů, u delšího vedení i jeho průběh, kterých se žádost týká do kopie mapy pasportu VO, kterou na vyžádání poskytne technik pasportu Správy VO

Po vyřízení žádosti obdrží žadatel písemné stanovisko. V případě povolení využití stožárů VO jako podpěrného systému pro jiné vedení, bude v povolení kromě jiného uvedeno datum, do kterého povolení platí, podmínky Správy VO pro případ vyvolané přeložky nebo rekonstrukce stožáru, dopravní nehody, při níž dojde k podstatnému poškození stožáru a smluvní pokuty pro případ poškození zařízení VO žadatelem.

Mezi podmínkami povolení bude, že v žádném případě nemůže vlastník cizího předmětu umístěného na zařízení VO vymáhat náhradu škody v případě, že dojde k poškození jeho předmětu vlivem nějaké havarijní události zařízení VO.

Správa VO nepovoluje umístit žádné cizí zařízení na stožáry VO v oblastech památkové zóny a památkového pásma.

4.4. Reklamy na zařízení VO

Reklamní využití stožárů VO je předmětem samostatně řízené činnosti OK, a.s., kde bylo zřízeno Oddělení reklam, garáží a správy PA. Pro umístění reklamních panelů na stožáry platí naprosto stejné podmínky uvedené v čl. 4.3. Na rozdíl od kontrolních výpočtů působení sil zavěšeného vedení, je v tomto případě nutné kontrolovat působení vibrací a sil vznikajících plošným odporem tabule větru.

4.5. Připojování jiných odběrů na rozvod VO

Vlastník VO je konečným odběratelem elektrické energie od distributora na základě smluvního vztahu. Dle §3 zákona č. 458/2000 Sb., v platném znění, „Podnikání v energetických odvětvích“ majitel zařízení VO ani správce VO nemají licenci udělenou Energetickým regulačním úřadem.

Dle odst. 3: „...licence podle tohoto zákona se neuděluje na činnost, kdy zákazník či odběratel poskytuje odebranou elektřinu jiné fyzické či právnické osobě prostřednictvím vlastního nebo jím provozovaného odběrného elektrického zařízení, přičemž náklady na nákup elektřiny na tyto osoby pouze rozúčtuje dohodnutým nebo určeným způsobem a nejedná se o podnikání. V případě elektrických zařízení je rozúčtování možné pouze u zařízení do napětí 52 kV včetně.

Z toho plyne, že vlastník nebo správce může povolit připojení dalšího zařízení cizího vlastníka na rozvod VO pouze pokud tento odběr splní podmínky pro přiznanou distribuční sazbu C62d. V případech, kdy není zcela zřejmé, zda připojení není v rozporu s podmínkami pro přiznanou distribuční sazbu, bude pro správce rozhodující stanovisko distributora el. energie – ČEZ Distribuce a.s., případně ERÚ, který má v přidělování sazeb rozhodující pravomoc v rámci celé ČR. Stanovisko bude doloženo žadatelem o napojení na rozvody VO. Ke každému takovému záměru stanoví správce VO podmínky z hlediska provozu VO a zajištění bezpečnosti při obsluze a údržbě zařízení.

4.6. VO a veřejná zeleň

Na kvalitativní parametry osvětlovacích soustav negativně působí zejména trvalý růst blízké vzrostlé veřejné zeleně (VZ). Původní osvětlovací soustavy blížící se rekonstrukci jsou významnou měrou zastihovány korunami stromů. Soustavy VO postavené v rámci

bytové výstavby nebo výstavby komunikačních propojení byly propočteny a navrženy s ohledem na stávající, projektovanou, zeleň a nebyly s ní v kolizi.

Dnešní kolizní stavy vytvořila následná nekoordinovaná, necitlivá dosadba VZ, která neuvážila stav po dosažení plného vzrůstu právě vysazované dřeviny v blízkosti stožárů VO nebo na kabelové trase VO.

Nepromyšlená výsadba VZ přináší zbytečné zvyšování nákladů vlastníka VO na rekonstrukce stávajícího zařízení.

Pro veřejné osvětlení jsou stanoveny technické parametry, kterými jsou projektant a provozovatel vázáni, a které jsou předepsány platnými technickými normami. K zajištění je však nutné mít k dispozici volný prostor pro umístění SM v bezprostřední blízkosti osvětlované komunikace, plochy.

Vzájemné polohy VO a zeleně jsou, i když poněkud nešťastně, dány ČSN 73 6110 - Projektování místních komunikací z roku 2012:

čl. 15.10.2 „Při výsadbě i následné údržbě je nutno zajistit, aby stromy a keře ani při plném vzrůstu nezasahovaly svými větvemi do dopravního prostoru, nebránily rozhledu a nezakrývaly nebo nezastiňovaly dopravní značky nebo zdroje veřejného osvětlení. Kmeny stromů musí být od jízdnic pruhů/pásů odděleny zvýšenou obrubou....Vzdálenost kmene od hrany obrubníkové podstupnice nesmí být menší než 1,2 m. V odůvodněných případech na komunikacích funkční skupiny C může tato vzdálenost klesnout až na 0,50 m.“

Problém je v tom, že: vyhrazené pásmo VO je 0,5 m od obruby, tedy zbývá 0,7 m ke kmenu stromu - odbor ŽP však vyžaduje vedení kabelové rýhy min. 2 m od kmene stromu, raději ve vzdálenosti půdorysného průměru koruny stromu.

ČSN 73 6005 (Prostorové uspořádání sítí):

čl. 5.2.7. „stromy se mohou vysazovat v těsné zástavbě do přidruženého prostoru místních komunikací“ - zpravidla jen chodník - v pásmu vyhrazeném pro stožáry (viz. ČSN 73 6110). „Při vysazování nových stromů je třeba dát přednost potřebám podzemních sítí a povrchových zařízení. ... Stromy mají být vysazovány tak, aby i jako vzrostlé nerušily intenzitu veřejného osvětlení a umožňovaly údržbu, opravy a spolehlivou funkci sítí.“

Další problém je v tom, že výsadbou stromů do pásma vyhrazeného pro stožáry se stromy vysazují na kabelové vedení, které je uloženo - a podle ČSN 73 6005 ve svém vyhrazeném pásmu - v ose mezi stožáry.

Jediným řešením je vzájemné respektování, komunikace a hledání optimálního řešení stavby VO a výsadby zeleně, obzvláště, že se jedná o majetek jediného a společného vlastníka - SMO.

Je nutné, aby každá výsadba VZ na území SMO nebyla zadána a povolena bez projednání a kladného stanoviska Správy VO OK, a.s.

4.7. Provoz a údržba architekturního osvětlení

Vzhledem k tomu, že se jedná o specifické osvětlovací soustavy - odlišná svítidla od VO, jiné uložení, požadavek na přesné směřování, clonění, dodržení typů světelných zdrojů apod., doporučuje generel VO pro provoz a údržbu následující opatření:

Specializovat pracovníky údržby (provoz OS 150 OK, a.s.) na tyto soustavy, aby necitlivými zásahy nebo z nevědomosti nedošlo při údržbě k porušení původního, nákladného, světelně technického návrhu a realizace a tím k celkovému znehodnocení architekturního nasvětlení.

Provádění údržby – čištění světelně činné části musí být prováděno min. 2x ročně, nejvhodněji v jarním a podzimním období, s ohledem na směrování svítidla.

Podle typu nasvětlení a charakteru objektu stanovit po projednání s odborem dopravy magistrátu konkrétní dobu provozu, provést nezbytné úpravy a osazení spínacích prvků.

V rámci vyjadřování k návrhům nových realizací důsledně vyžadovat předcházející souhlas odboru dopravy magistrátu, bez tohoto souhlasu nebude umožněno napojení na VO. Je nutno zajistit samostatně jištěný a ovládaný rozvod architekturního osvětlení s napojením, je-li to kapacitně možné, na stávající odběrné místo VO.

4.8. Provoz a údržba vánočního osvětlení

Vánoční osvětlení je součástí soustavy VO a významně přispívá k sváteční atmosféře města. Na základě zkušeností z uplynulých let jsou generelem stanovena závazná pravidla vánočního osvětlování.

4.8. 1 Pořizování, mimo sezónní údržba, uskladnění, přeprava vánočních prvků je plně v režii MOb.

4.8. 2 Náklady montáže a demontáže, připojení a odpojení vánočních prvků a provádění údržby ve stanovené době provozu plně hradí MOb.

4.8. 3 Náklady za spotřebu elektrické energie vánočního osvětlení nese SMO.

4.8. 4 Maximální doba provozu vánočního osvětlení je stanovena takto:

Připojení na síť VO (rozsvícení) čtvrtek před první adventní nedělí

Odpojení od sítě VO (zhasnutí) 7.1. (vánoční osvětlení svítí naposledy 6.1./7.1.)

Pozn.: montáže bez připojení na síť VO – rozsvícení, mohou probíhat s dostatečným předstihem tak, aby v den rozsvícení byla soustava vánočního osvětlení ucelená a dokončená. Není stanoven přesný termín na demontáže prvků vánoční výzdoby po dni odpojení od sítě VO – vypnutí, je dáno aktuálními klimatickými podmínkami. Očekává se však demontáž bez zbytečných odkladů.

4.8. 5 MOb nepřekročí stanovenou maximální dobu provozování vánočního osvětlení.

4.8. 6 MOb bude umožněno rozšiřování vánočního osvětlení. Je však vázáno na splnění stanovených podmínek:

MOb předloží Správě VO zpracovanou technickou dokumentaci záměru rozšíření (nebo nové instalace) vánočního osvětlení v dostatečném předstihu, min. 1 měsíc před rozsvícením, která bude obsahovat:

- situační výkres rozmístění navrhovaných prvků každé lokality na podkladu mapy pasportu VO
- přesnou specifikaci prvků, jejich příkonů a celkové energetické bilance pro každou navrženou lokalitu
- posouzení technických možností sítě VO a řešení případných úprav v rozváděči VO z důvodu navýšení příkonu
- posouzení technického stavu stožárů z hlediska zatížení prvky vánoční výzdoby nebo převěsy

Realizace je podmíněna souhlasem správy VO, která stanoví podmínky provedení montáže a připojení vánočního osvětlení.